

{ esimene }

Tiiki ulatuval puust paadisillal päikese käes istudes teadsin kindlalt ainult seda, et minu nimi oli Semu ja ma olin tubli koer.

Karv mu jalgadel oli must nagu kogu ülejäänud kerelgi, aga aeg oli käpakarvadele veidi valget lisanud. Olin elanud pika ja mitmekesise elu koos Ethani-nimelise poisiga, veetes siin, talus, sellelsamal paadisillal nii mõnegi unise pärastlõuna, ujudes või partide peale haukudes.

Oli teine suvi ilma Ethanita. Tema surm tekitas mu sismuses teravaimat valu, mida eales olin tundnud. Nüüd oli valu tuhmim – pigem nagu kõhuvalu –, aga tundsin seda ikka, kogu aeg. Seda leevendas üksnes uni, unenägudes jooksis Ethan koos minuga.

Olin vana koer ja teadsin, et peagi tuleb hoopis sügavam uni, nagu ikka ja alati oli tulnud. See tuli esimeses mõttetus elus, kui mu nimi oli Toby ja elul polnud muud eesmärki kui teiste koertega mängida. See tuli, kui olin Bailey, kohtasin oma poissi

esimest korda ja mu elu sisuks sai teda armastada. Uni tuli ka siis, kui olin Ellie ning mu elu mõte oli töö, inimeste otsimine ja päästmine. Olin kindel, et kui sügav uni tuleb nüüd, Semu elu lõpus, siis ma enam uuesti ei sünni, sest olin oma eesmärgi täitnud ja mul polnud mingit põhjust koerana uuesti sündida. Nii et polnud mingit vahet, juhtub see siis sel või järgmisel suvel. Minu elu ülim mõte oli Ethan, tema armastamine – ja seda olin teinud nii hästi, kui oskasin. Ma olin tubli koer.

Aga siiski ...

Aga siiski jälgisin siin istudes, kuidas üks Ethani perekonna paljudest lastest ebakindlalt paadisilla serva poole astus. See oli tüdruk, kes polnud oma elus veel kuigi palju kõndinud, seega oli ta kõnnak taaruv. Tal olid jalas valged puhvpüksid ja seljas õhuke särk. Kujutasin ette, et hüppan vette ja tirin ta sealt särki pidi välja, ning tõin kuuldavale vaikse niutsatuse.

Lapse ema nimi oli Gloria. Ta oli samuti paadisillal, lebas liikumatult lamamistoolis, kõõgiljatükid silmadel. Tal oli olnud pihus rihm, mille teine ots kinnitus väikese tüdruku piha ümber, aga see oli tal peost välja libisenud ja lohises nüüd paadisilla lõppu, tiigi poole suunduva lapse järel maas.

Kutsikana oli mu reaktsioon lõdvale rihmale alati üks: minna avastama – ja sedasama tegi ka väike tüdruk.

Gloria oli talus teist korda. Eelmine kord käis ta talvel. Ethan oli siis veel elus ning Gloria andis beebi tema kätte ja kutsus teda vanaisaks. Pärast Gloria lahkumist kõlas Ethani ja ta kaasa, Hannah', jutus õhtuti sageli Gloria nimi ning vestlustest kostis läbi teatav kurb alatoon.

Nende jutus kõlas ka nimi Clarity. Clarity oli beebi nimi, kuigi Gloria kutsus teda sageli Clarity June'iks.

Olin kindel, et Ethan tahaks, et vaataksin Clarity järele, kes paistis pidevalt jamadesse sattuvat. Alles eile istusin õnnetult kõrval, kui laps lindude söögimaja alla ronis ja mitu peotäit mahakukkunud seemneid endale suhu toppis. Üks mu põhilisi ülesandeid oli oravaid terroriseerida, kui nemad seemneid sõid, aga ma polnud päris kindel, mida teolt tabatud Clarityga teha, kuigi teadsin, et lapsed ei tohiks ilmselt lindude seemneid süüa. Ja mul oli õigus: kui viimaks paar korda haugatasin, ajas Gloria end istuli käterätilt, millel ta, nagu allapoole, lamas, ja oli väga vihane.

Vaatasin Gloria poole. Kas peaks haukuma? Lapsed hüppasid tihtipeale tiiki, aga mitte nii väikesed nagu see tüdruk, kuigi ta astus täpselt sellise moega, et vette kukkumine oli vältimatu. Beebid tohtisid vette minna ainult täiskasvanute süles. Vaatasin maja poole. Hannah oli väljas, põlvili sissesõidutee kõrval, ja mängis lilledega – seega liiga kaugel, et midagi ette võtta, kui Clarity peaks tiiki kukkuma. Olin üsna kindel, et Hannah tahaks ka, et ma Clarity järele vaatan. See oli mu uus ülesanne.

Clarity lähenes silla servale. Kiunatasin uuesti, seekord valjemini.

„Kuss,“ ütles Gloria silmi avamata. Sõna oli mulle tundmatu, aga toon eksimatult terav.

Clarity ei vaadanud isegi selja taha. Ta jõudis paadisilla lõppu, vaarus korraks ja kukkus otsejoones tiiki.

Mu küüned kaevusid puusse, kui silla küljelt sooja vette sukeldusin. Clarity pörkus üles, väikesed jäsemed palavikuliselt siplemas, aga ta pea jäi veepinnast allapoole. Jõudsin tüdrukuni ja haarasin õrnalt hammastega särgist. Tõmbasin tüdruku pea veest välja ja suundusin kalda poole.

Gloria hakkas kriiskama. „Issand jumal! Clarity!” Ta jooksis ringi ja sumas vette just siis, kui mu jalad tiigi mudast põhja puudutasid.

„Paha koer!” hüüdis ta Clarityt sülle haarates. „Sa oled väga paha koer!”

Lasin pea süüdlaslikult longu.

„Gloria! Mis juhtus?” hüüdis Hannah jooksuga lähenedes.

„Su koer lükkas just lapse vette. Clarity oleks võinud ära uppuda! Pidin talle tiiki järele hüppama ja olen nüüd üleni märg!”

Nende hääles kostis ilmne rahulolematuus.

„Semu?” päris Hannah.

Ma ei söandanud talle otsagi vaadata. Liputasin natuke saba ja see pladises tiigi pinnal. Ma ei saanud aru, mida valesti tegin, aga ilmselgelt olin kõik närvi ajanud.

See tähendab kõik peale Clarity. Riskisin tema poole vaadata, sest tajusin, kuidas ta ema süles rabeles, väikesed käed minu poole sirutatud.

„Sebu,” kurises ta. Lapse pükstest jooksis vesi mööda jalgu alla. Langetasin uuesti pilgu.

Gloria puhus õhku välja. „Hannah, kas sa võtaksid lapse? Ta mähe on märg, aga ma tahaksin kõhuli lamada, et mõlemalt poolt ühtlaselt päevitada.”

„Muidugi,” vastas Hannah. „Lähme, Semu.”

Hüppasin saba liputades veest välja, tänulik, et *sellega* ühele poole saime.

„Ära raputa!” käsutas Gloria, tantsiskledes mööda paadisilda minust eemale. Kuulsin hääles hoiatust, aga ei mõistnud, mida ta tahtis öelda. Raputasin end peast sabaotsani, et tiigivett kasu-
kast välja saada.

„Fuih, ei!” kriiskas Gloria. Näppu viibutades pidas ta mulle karmi loengu, kasutades hulka tundmatuid sõnu, aga väljend „paha koer” kordus üsna mitu korda. Langetasin silmi pilguta-des pea.

„Semu, tule,” kutsus Hannah. Tema hääli oli leebe. Järgnesin talle kuulekalt maja juurde.

„Sebu,” korrutas Clarity. „Sebu.”

Majaesise trepini jõudes jäin korraks seisma, sest mul oli suus imelik maitse. Olin seda ennegi tundnud: nimelt meenus üks kord, kui olin prügikastist välja tõmmanud magusate toidujäätmatega kaetud õhukese metallpanni ja – olles selle puhtaks lak-kunud – närisin selle prooviks ka katki. Metall maitstes halvasti, mistõttu sülitasin tüki välja. Seda konkreetset maitset ma siiski välja sülitada ei saanud – see kleepus mu keelele ja tungis ninna.

„Semu?” Hannah seisatas terrassil ja vaatas minu poole. „Mis lahti?”

Liputasin saba ja hüplesin terrassile ning juhatasin teed majja, kui Hannah ukse avas.

Uksest sisse või välja minna oli alati tore, sest see tähendas uut tegevust.

Hiljem valvasin Hannah't ja Clarityt, kes uut mängu mängi-sid. Hannah tassis Clarity süles trepist üles ning vaatas siis, kui-das tüdruk ümber pööras ja tagurpidi roomates trepist alla tuli. Tavaliselt ütles Hannah „tubli tüdruk” ja mina liputasin saba. Kui Clarity trepist alla jõudis, lakkusin ta nägu, tüdruk itsitas ja sirutas siis käsivarred Hannah' poole. „Vee,” palus ta. „Vee, nana, vee.” Kui tüdruk seda ütles, tõstis Hannah ta sülle, andis musi ja viis trepist üles, et ta saaks uuesti alla roomata.

Rahul, et nendega on kõik korras, läksin oma lemmikpaika elutoas, tegin ringi ja heitsin ohates maha. Mõne minuti pärast

tuli Clarity tekki järel vedades minu juurde. Tal oli suus see asi, mida ta näris, aga kunagi alla ei neelanud.

„Sebu,” ütles tüdruk. Siis laskus ta neljakäpukile ja roomas viimase meetri minuni, tõmbas end mu külje vastas kerra ja sikutas oma tillukeste kätega teki peale. Nuusutasin ta pead: terves maailmas ei lõhna keegi nii nagu Clarity. Tüdruku lõhn täitis mind unne suigutava soojusega.

Me magasime veel, kui võrkuks avanes ja Gloria sisse astus. „Oeh, Clarity!” heitis ta ette. Avasin uimaselt silmad, kui Gloria kummardus ja tüdruku magamiskohast üles tõstis. Koht, kuhu Clarity minu vastu oli toetunud, tundus ilma temata kummalselt külm ja kõle.

Hannah tuli köögist. „Ma teen küpsiseid,” lausus ta.

Ajasin end jalule, sest *see* sõna oli mulle tuttav. Läksin saba liputades Hannah' magusasti lõhnavaid käsi nuusutama.

„Laps magas otse koera kõrval,” kurtis Gloria. Kuulsin sõna „koer” ja – nagu ikka – kõlas see nii, nagu oleksin talle närvidel käinud. Huvitav, kas see tähendab, et ma küpsist ei saa.

„Tõsi,” vastas Hannah. „Clarity pugest talle päris külje alla.”

„Mulle meeldiks, kui mu laps ei magaks koera kõrval. Kui Semu oleks keeranud, võinuks ta Clarity ära lämmatada.”

Vaatasin Hannah' poole, et mingitki sotti saada, sest mu nime nimetati just. Hannah kattis suu käega. „Ma ... hea küll, muidugi. Ma ei lase sel enam juhtuda.”

Clarity magas ikka veel, väike peake Gloria õlal. Gloria andis lapse Hannah'le ja istus ohates köögilaua äärde. „Kas jääteed on?” uuris ta.

„Teen sulle.” Laps süles, läks Hannah köögileti äärde. Ta hakkas asju välja võtma, aga küpsiseid ma ei näinud, kuigi tundsin õhus nende magusat sooja lõhna. Istusin kuulekalt oodates.

„Mõtlesin, et kui me Clarityga külas oleme, võiks koer parem välja hoovi jääda,” ütles Gloria. Ta rüüpas lonksu oma jooki ja Hannah läks tema juurde laua äärde. Clarity niheles ja Hannah patsutas teda pisut.

„Oi ei, seda ma küll talle teha ei suuda.”

Heitsin ägiseses pikali, mõeldes, miks inimesed alati nii teevad: räägivad küpsistest, aga koerale, kes need igati ära on teeninud, ei anna.

„Semu on perekonnaliige,” ütles Hannah. Tõstsin uniselt pea ja vaatasin tema poole, aga ikka ei mingeid küpsiseid. „Olen ma sulle üldse rääkinud, kuidas ta minu ja Ethani kokku tõi?”

Sõna „Ethan” kuuldes tardusin. Tema nime nimetati nüüd üha vähem ja vähem, aga seda kuuldes ei saanud ma jätta mõtle-mata ta lõhnale või mu kasukat sasivale käele.

„Koer tõi teid kokku?” päris Gloria.

„Olime Ethaniga lapsepõlvest peale tuttavad. Keskkoolis isegi käisime, aga pärast tulekahjut – tead, see millest ta jalg vigaseks jäi ...?”

„Võib-olla su poeg mainis midagi, ei mäleta. Enamasti rääkis Henry endast. Nagu mehed ikka.”

„Noh, pärast seda Ethan muutus ... temas oli mingi süngus ja mina polnud küllalt vana – või pigem küllalt küps –, et aidata tal sellega toime tulla.”

Tunnetasin Hannah's teatavat kurbust ja teadsin, et ta vajab mind. Läksin ja panin talle pea sülle. Ta silitas õrnalt mu kasukat ja Clarity paljad varbad tilpnesid mu pea kohal.

„Ethanil oli sel ajal ka koer, imeline kuldne retriiver Bailey. See oli tema totu koer.”

Liputasin saba, kuuldes nime Bailey ja sõnapaari „totu koer”. Alati, kui Ethan mind totuks kutsus, oli ta süda armastust tulvil, ta kallistas mind ja mina andsin talle musi. Sel hetkel tundsin

Ethanist rohkem puudust, kui juba pikka aega olin tundnud – ja tajusin, et samuti Hannah’gi. Andsin silitavale käele musi, Hannah langetas pilgu ja naeratas mulle.

„Jah, sina oled ka tubli koer, Semu,“ ütles Hannah. Liputasin selle peale veel veidi saba, et mind tubliks nimetati. Paistis vägagi võimalik, et see vestlus jõuab ükskord küpsisteni.

„Igal juhul läksid meie teed lahku. Kohtusin Matthew’ga, abiellusime ning sain Racheli ja Cindy ... ja loomulikult Henry.”

Gloria tegi mingit häält, aga ma ei vaadanud tema poole. Hannah silitas endiselt mu pead ja ma ei tahtnud, et ta lõpetaks.

„Kui Matthew suri, otsustasin linna tagasi kolida, et olla lastele lähemal. Ja ühel päeval – Semu võis siis olla umbes aastane – oli ta koerte pargis ja tuli sealt Rachelile koju järele. Tal oli kaelarihmal omaniku nimesilt ja kui ma seda vaatasin ... noh, olin päris üllatunud, kui avastasin, et seal seisab Ethani nimi. Aga mitte pooltki nii üllatunud kui Ethan, kui talle helistasin! Olin tegelikult mõelnud tema juurde sisse astuda, aga poleks ilmselt kunagi sinnamaani jõudnud. Rumal minust, aga noh, meie suhe ei lõppenud hästi ja ma olin kuidagi ... ma ei teagi, häbelik.”

„Räägi veel halbadeist lahkuminekutest,“ turtsatas Gloria. „Neid on mul küllalt olnud.”

„Jah, seda ma usun,“ vastas Hannah. Ta vaatas minu poole ja naeratas. „Kui ma Ethanit pärast kõiki neid aastaid nägin, tundus, nagu poleks me lahus olnudki. Me kuulusime kokku. Oma lastele ma seda muidugi ei ütle, aga Ethan oli minu suur armastus, mu hingesugulane. Ja kui Semu poleks olnud, ei oleks me võib-olla kokku saanudki.”

Mulle meeldis, et minu ja Ethani nimed valjusti välja öeldi, ja kui Hannah mulle naeratas, tajusin ta armastust ja kurbust.

„Oi, vaata, mis kell juba on,” ütles Hannah järsku. Ta tõusis püsti ja andis Clarity Gloriale tagasi. Laps siputas, vehkis õhus tillukese rusikaga ja haigutas. Küpsised tulid klõbinal kuumast ahjust välja ja õhku täitis magus lõhn, aga Hannah ei andnud mulle ühtegi.

Minu jaoks oli päev traagiline: lummavad küpsised otse nina all, aga mitte ühtegi ei anta.

„Lähen umbes pooleteiseks tunniks välja,” ütles Hannah Gloriale. Ta sirutas käe riiulisse, kus hoiti võtmeteks nimetatavaid mänguasju ja kuulsin metallikõlksatust, mis seostus auto-sõiduga. Jälgisin teda valvsalt: osa minust igatses autosõitu, aga teine pool tahtis küpsiste juurde jääda.

„Semu, sina jääd siia,” ütles Hannah. „Ah jaa, Gloria, hoia keldriuks kinni. Clarityle meeldib treppidel ronida, aga ma pidin keldrisse veidi rotimürki panema.”

„Rotid? Siin on rotid?” küsis Gloria teravalt. Clarity oli nüüd täiesti ärkvel ja rabeles ema süles.

„Jah. See on talu. Ja vahel on meil rotid. Kõik on korras Gloria. Hoia lihtsalt uks kinni.” Haistsin Hannah's kerge viha ja uurisin teda ärevalt, püüdes taibata, mis toimub. Nagu sellistes olukordades ikka, ei selgitanud keegi tugevaid tundeid, mida tajusin – inimesed lihtsalt on sellised, nende tunded on mitmekihilised ja koerale mõistmiseks liiga keerulised.

Järgnesin lahkuvale Hannah'le õue auto juurde. „Ei, sina jääd siia, Semu,” käskis ta. See oli väga selge käsklus, eriti arvestades, et ta istus autosse ja tõmbas ukse mu nina ees kinni, võtmed käes kõlisemas. Liputasin saba, lootes, et ta muudab meelt, aga kui auto sissesõiduteele keeras, taipasin, et mina täna autoga sõita ei saa.

Lipsasin koerauksest sisse tagasi. Clarity istus oma toolis, selles, millel oli kandik ees. Gloria kükitas tema ees ja püüdis talle toitu suhu toppida, aga Clarity sülitas suurema osa välja. Maitseisin ükskord Clarity toitu ega saanud vastumeelsust talle mitte üks raas ette heita. Tihtipeale lubati Clarityl oma käega väikesi toidupalakesi suhu pista, aga eriti halba toitu pidid ema ja Hannah talle ikka lusikaga suhu toppima.

„Sebu!” kurises Clarity ja patsutas rõõmsalt kätega vastu kandikut. Osa toitu lendas Gloriale näkku ja ta ajas end karmi häält tehes järsult jalule, pühkis näo käterätikuga puhtaks ja heitis mulle tigeda pilgu. Lasin silmad maha.

„Ma ei saa aru, miks ta laseb sul igal pool ringi jõlkuda nagu mingil peremehel,” pomises ta.

Ma isegi ei lootnud, et Gloria võiks mulle küpsist anda.

„Noh, aga mitte siis, kui mul on sõna sekka öelda,” ütles Gloria. Ta vaatas mind mitu sekundit vaikides ja tõmbas siis ninaga. „Hea küll. Tule siia!” käskis ta.

Järgnesin talle kuulekalt keldriukse juurde. Gloria avas ukse. „Mine sinna! Mine!”

Sain aru, mida ta tahtis, ja läksin uksest sisse. Väike vaibaga kaetud trepimade oli täpselt nii suur, et sain ümber pöörata ja talle otsa vaadata.

„Jääd siia,” teatas ta ust sulgedes. Kohe läks palju pimedamaks.

Alla viivad astmed olid puust ja kriuksusid mu sammude all. Ma ei käinud just sageli keldris, mispärast haistsin all uusi ja huvitavaid asju, mida tuli lähemalt uurida. Uurida ja ehk ka süüa.

{ teine }

Valgus oli keldris küll väga hämar, aga seintelt ja nurkadest tungisid ninna tihked, niisked aroomid. Puitriiulitel seisis kopitanud pudelid ja külgedelt pehmeks läinud pappkarbid täis riideid, millest õhkus vaimustav lõhnabukett kõikidest lastest, kes olid aastate jooksul talus käinud. Hingasin sügavalt sisse ja meenutasin suve, kui sai heinamaal joosta, ja talve, kui sai hangedes sumada.

Imelistest lõhnadest hoolimata polnud seal midagi, mis mulle süüa kõlvanuks.

Veidi aja pärast kuulsin sissesõiduteel Hannah' auto tuttavat müra. Üleval läks keldriuks klõpsatusega lahti.

„Semu! Tule kohe siia!” nähvas Gloria mulle.

Kiirustasin trepi poole, aga komistasin pimedas ning vasakut tagajalga läbistas järsk ja terav valu. Jäin seisma ja vaatasin üles Gloria poole, kes seisis uktsel valguslaigus. Tahtsin, et ta ütleks, et mis mind ka vigastas, kõik on siiski korras.

„Ma ütlesin, et tule!” käsutas Gloria valjemini.

Esimest sammu tehes niutsusin natuke, aga teadsin, et pean tegema, mida ta ütles. Püüdsin keharaskust jalale mitte toetada ja sellest tundus abi olevat.

„Kas sa tuled juba?” Gloria tuli kaks astet alla ja sirutas käed minu poole.

Ma ei tahtnud eriti, et Gloria mu karva puudutaks, ja teadsin, et ta on mu peale tige, sellepärast püüdsin eemale nihkuda.

„Tere!” hüüdis Hannah kõlaval häälel ülakorruselt. Kiirendasin sammu ning jalg polnud ka enam nii valus. Gloria pööras ringi ja kööki astusime temaga koos.

„Gloria?” päris Hannah. Ta pani paberkotid käest ja ma läksin saba liputades tema juurde. „Kus Clarity on?”

„Sain ta viimaks magama.”

„Mida sa keldris tegid?”

„Ma, ma ... otsisin veini.”

„Otsisid veini? Keldrist?” Hannah lasi käe rippu, nuusutasin seda ja haistsin midagi magusat. Olin nii rõõmus, et ta kodus oli.

„Noh, ma mõtlesin, et see on nagu *veinikelder*.”

„Ah nii. Noh, ei, seal ei ole. Usun, et meil on veini, see on kapis, rösteri all.” Hannah vaatas minu poole ja liputasin saba. „Semu? Kas sa lonkad?”

Istusin. Hannah astus paar sammu tagasi, kutsus mind ja ma läksin tema juurde.

„Kas sulle tundub ka, et ta lonkab?” küsis Hannah.

„Kust mina peaks teadma?” nähvas Gloria. „Mul on kogemusi laste, mitte koertega.”

„Semu? Kas sa tegid jalale viga?” Liputasin saba puhtast rõõmust Hannah' tähelepanu üle. Hannah kummardus, suudles

mind silmade vahele ja ma tõmbasin tal keelega üle näo. Siis pöördus ta köögileti poole.

„Kas sa küpsiseid ei tahtnudki?” küsis ta.

„Ma ei suudaks küpsiseid süüa,” vastas Gloria põlglikult.

Ma polnud kunagi kuulnud sõna „küpsised” nii negatiivse tooniga öeldavat.

Hannah ei lausunud sõnagi, aga kuulsin teda tasakesi ohkamas, kui ta koju toodud asju kottidest välja hakkas tõstma. Vahel tõi ta koju tulles konti, aga täna tundsin lõhnast, et ta polnud ühtegi leidnud. Jälgisin teda valvsalt – igaks juhuks, et äkki ma siiski eksin.

„Ma ei taha ka seda, et Clarity neid sööks,” teatas Gloria veidi aja pärast. „Ta on niigi paras pontšik.”

Hannah hakkas naerma, aga vakatas siis. „Sa räägid tõsiselt.”

„Loomulikult räägin.”

Hetke pärast jätkas Hannah toidukottide tühjendamist. „Olgu siis nii, Gloria,” lausus ta vaikselt.

Paar päeva hiljem istus Gloria aias päikese käes, põlved vastu rinda. Tal olid väikesed karvapallid varvaste vahel ja ta katsus varbaid tillukese, silmi vett jooksuma ajava kemikaaliga kaetud pulgaga. Pärast seda olid varbad tumedamad.

Lõhn oli nii tugev, et varjutas isegi imeliku maitse mu suus, mis oli muidu iga päevaga ikka tugevamaks ja püsivamaks muutunud.

Clarity oli mingi kanniga mänginud, kuid ajas end jalule ja paterdas kaugemale. Vaatasin Gloria poole, kes uuris kissis silmil varbaid, keeleots suust väljas.

„Clarity, ära mine,” ütles ta hajameelselt.

Selle aja jooksul, kui Clarity oli talus viibinud, oli tema tudisevast kõnnakust, mille käigus ta ikka ja jälle neljakäpukile

laskus, peaaegu kiire jooks saanud. Ta suundus otsustavalt talli poole, mina tema kannul, ise mõeldes, mida küll peale hakata.

Tallis oli Troy-nimeline hobune. Kui Ethan veel elas, siis ta ratsutas vahel Troyga – mida ma eriti heaks ei kiitnud, sest hobused pole nii usaldusväärsed kui koerad. Kui Ethan väike oli, kukkus ta ükskord hobuse seljast maha, aga koera seljast ei kuku kunagi keegi maha. Hannah ei ratsutanud Troyga kunagi.

Astusime Clarityga talli; kuulsin, et Troy norsatas meie seal viibimise peale. Õhk lõhnas heina ja hobuse järele. Clarity marssis otse latri juurde, kus Troy seisis. Hobune tõstis kiirelt jõnksatades pea ja norsatas veel kord. Clarity sirutas oma tillukesed käed välja ja haaras väravapulkadest kinni. „Hobu,” ütles ta vaimustunult. Ta nõksutas puhtast lustist oma väikesi põlvi.

Tajusin Troy kasvavat närvilisust. Hobune ei arvanud minust eriti midagi ja olin varemgi märganud, et minu tallis viibimine tegi ta närviliseks. Clarity oli käe varbade vahelt sisse pistnud ja püüdis Troyd silitada, aga hobune nihkus eemale.

Läksin Clarity juurde ja müksasin teda ninaga, andmaks märku, et kui ta midagi silitada tahab, siis koerast paremat valikut ei ole. Tüdruku silmad olid pärani ja suu ammuli ning Troylt pilku pööramata hingeldas ta põnevusest.

Värav oli ketist rõngaga kinni, aga kui Clarity vastu väravallate nõjatas, nihkus kett paigast ja värav vajus pooleldi lahti. Teadsin, mida ta teeb, veel enne, kui ta selleni jõudis. Rõõmsalt häälitsedes nihutas Clarity end väravamulgu juurde ja pressis sealt sisse.

Otse Troy latrisse.

Troy tammus nüüd edasi-tagasi, loopis pead ja korskas. Hobuse silmad olid suured ning kabjad paistsid üha kõvemini ja kõvemini vastu maad taguvat. Haistsin ta ärevust – see tungis läbi naha nagu higi.

„Hobu,” ütles Clarity.

Pistsin pea mulgust sisse, püüdes end avast sisse pressida. Seda tehes tundsin jälle tagajalas valu, kuid ei pööranud sellele tähelepanu, püüdsin õlad ja siis puusad praost sisse suruda. Hingeldades pääsesin latrisse just siis, kui Clarity ettepoole astus ning käed trampiva ja korskava Troy poole sirutas. Nägin, et ta kavatses lapsele peale astuda. Kartsin hobust. Ta oli suur ja võimas ning teadsin, et kui ta mind kabjaga lööb, teeb see kindlasti valu. Instinkt käskis mul taganeda, kaduda, aga Clarity oli ohus ja pidin midagi tegema.

Surusin hirmu maha ja haukusin hobuse peale nii raevukalt, kui suutsin. Ajasin hambad irevile ja hüppasin, jäädes nii Clarity ja Troy vahele. Troy tegi kimedat kiljuvat häält ja tõstis esikabjad korraks maast üles. Taganesin endiselt haukudes ja nügisin Clarityt puusaga nurka. Troy tammumine oli veelgi pöörasem ja ta kabjad tagusid maad otse mu näo ees, aga ma lõrisesin ja laksutasin tema poole hambaid.

„Semu? Semu!” Kuulsin Hannah’t talli juures ärevalt kutsumas. Selja taga tundsin, kuidas Clarity tillukesed peod mu kasukasse kaevusid, et ma teda pikali ei lükkaks. Löögu hobune mind, igal juhul jään ma tema ja lapse vahele. Kabi vihises mu kõrvast mööda ja ma hammustasin seda.

Siis tormas Hannah sisse. „Troy!” Ta tegi värava ketist lahti, hobune tormas temast mööda, ustest välja suurde koplisse.

Tajusin Hannah’ hirmu ja viha. Ta kummardus ja võttis Clarity sülle. „Oh, kullake, kõik on korras, kõik on korras,” ütles ta.

Clarity plaksutas naerdes käsi. „Hobu!” kilkas ta rõõmsalt.

Hannah puudutas teise käega mind ja mõistsin kergendusega, et pole midagi halba teinud.

„Jah, suur hobu, õigus, kullake! Aga sa ei tohiks siia tulla.”

Kui me taas väljas olime, tuli Gloria meie juurde. Ta astus kummaliselt, nagu oleks jalgadel valus.

„Mis juhtus?” uuris ta.

„Clarity läks Troy latrisse. Ta oleks võinud ... see oli hirmus.”

„Oi ei! Oeh, Clarity, see oli väga paha!” Gloria haaras Clarity endale sülle ja surus rinnale. „Oi, sa ei tohi enam kunagi emmet niimoodi hirmutada, saad aru?”

Hannah pani käed rinnal risti. „Kuidas ta küll sinna sai, ilma et sa oleksid tähele pannud?”

„Ilmselt koera kannul läks.”

„Või nii.” Hannah paistis ikka veel vihane; langetasin natuke pead, sest tundsin end süüdi.

„Kas sa võtaksid ta?” küsis Gloria, hoides Clarityt väljasirutatud kätel.

Pärast seda valutab mu puus pidevalt, mitte nii kõvasti, et pidanuksin koperdama, aga tuim valu oli alati tunda. Samas ei olnud jalal midagi viga, mitte midagi polnud lakkuda.

Õhtusöögi ajal meeldis mulle laua all istuda ja koristada, kui midagi põrandale kukkus. Kui majas oli palju lapsi, võisin arvestada päris mitme palaga, ent praegu oli ainult Clarity ja – nagu ma ütlesin –, maitses ta toit halvasti, aga muidugi kui midagi maha kukkus, sõin selle ikkagi ära. Paar päeva pärast intsidenti hobusega lebasin laua all ning märkasin, et Hannah oli veidi närviline ja ärevil. Tõusin istuma ja müksasin teda ninaga, ta küll silitas mind, aga väga hajameelselt.

„Kas see arst helistas mulle? Bill?” päris Gloria.

„Ei, ma oleksin ju öelnud.”

„Ma ei saa aru, miks mehed niimoodi teevad. Küsivad numbrit, aga siis ei helista.”

„Gloria. Ma ... ma mõtlesin midagi.”

„Mida?”

„Noh, esiteks ma tahan, et sa teaksid, et kuigi te Henryga enam koos ei ole ja abielus ka ei olnud, oled sa ikkagi mu lapse-lapse ema – minu jaoks jääd sa alati perekonnaliikmeks ja oled siin alati teretunud.”

„Aitäh,” vastas Gloria. „Tunnen samamoodi.”

„Ja mul on kahju, et Henry peab välismaal töötama. Ta ütles, et otsib endiselt siia tööd, et saaks rohkem aega Clarityga veeta.”

Tüdruku nime kuuldes vaatasin ta väikesi jalgu: ainus, mis temast laua all näha oli. Nagu alati oma jälki toitu süües, põtkis tüdruk jalgadega. Clarity keerles ja pöörles toolil, kui Gloria teda söötis.

„Samas ma tean, et tahad oma lauljakarjääriga jätkata,” lisas Hannah.

„Tõsi, noh, lapse saamine pole *sellele* eriti kaasa aidanud. Olen ikka veel paks.”

„Sellepärast ma mõtlesingi ... mis oleks, kui Clarity jääks siia?”

Tekkis pikk vaikus. Kui Gloria uuesti rääkima hakkas, oli ta hääl väga vaikne. „Mida sa silmas pead?”

„Rachel tuleb järgmisel nädalal tagasi ja kui kool jälle peale hakkab, saab Cindy iga päev kell neli vabaks. Koos Clarity nõbu-dega hoiaksime teda ja sina saaksid hakata laulmisega tegelema. Ja nagu öeldud, minu juurde saad alati tulla ja siin olla, meil on ruumi küll. Sul oleks rohkem vabadust.”

„Ah siis selles on asi?” nentis Gloria.

„Kuidas palun?”

„Ma just mõtlesingi. Kutsud mind siia, ütled, et võin olla, kaua tahan. Nüüd sain siis aru. Et Clarity elaks sinuga? Ja mis edasi?”

„Ma ei saa päris täpselt aru, mida sa tahad öelda, Gloria.”

„Ja siis annab Henry mu kohtusse, et alimentide maksmine lõpetada, ja mina jään tühjade kätega.”

„Mida? Noh, see on küll viimane asi ...”

„Tean küll, te kõik arvate, et püüdsin Henryt endaga abielluma sundida, aga mul on küllalt mehi, kes seda hea meelega teeksid. Mul pole vaja kedagi lõksu meelitada.”

„Ei, Gloria, keegi pole iial midagi sellist väitnud.”

Gloria tõusis järsku püsti. „Ma teadsin. Teadsin, et midagi sellist on tulemas. Kõik olid nii *kenad*.”

Tundsin, et Gloria on vihane, ja vaatasin, et jääksin tema jalgadest ohutusse kaugusse. Korraga hakkas Clarity tool edasi-tagasi rappuma ja ta tillukesed päkad kadusid kõrgustesse.

„Lähem asju pakkima. Me lähme minema.”

„Gloria!”

Kuulsin, et Clarity nuuksatas, kui Gloria trepist üles trampis. Clarity ei nutnud peaaegu kunagi – viimane kord oli siis, kui ta aeda roomas ja mingi taime küljest vilja rebis, mis oli nii kirbe, et ajas silmad veelgi rohkem vett jooksuma kui Gloria varbaküüned. Kuigi ma oleksin võinud kindlalt väita, et mitte keegi ei söö seda, toppis Clarity asja endale suhu ja nätsutas. Tüdruku näole tekkis äärmiselt üllatunud ilme ja ta nuttis täpselt nagu praegugi: pooleldi üllatusest, pooleldi valust ja vihast.

Hannah nuttis ka, kui Gloria ja Clarity ära sõitsid. Püüdsin teda lohutada nii hästi, kui suutsin, istusin, pea tema süles, ja kindlasti oli sellest abi, kuigi magama minnes paistis Hannah ikkagi väga kurb.

Ma ei saanud päris täpselt aru, mis peale Gloria ja Clarity lahkumise veel toimus, aga arvasin, et näen neid veel. Inimesed tulid alati tallu tagasi.

Natuke pärast Ethani surma olin hakanud Hannah' voodis magama. Mõnda aega hoidis ta mind öösel kaisus ja vahel nuttis ka. Teadsin miks: ta igatses Ethanit. Me kõik igatsesime Ethanit.

Kui järgmisel hommikul Hannah' voodist maha hüppasin, oli mul tunne, nagu oleks vasakus puusas midagi murdunud, ja ma ei suutnud valunuutsatust tagasi hoida.

„Semu, mis on? Mis juhtus? Mis su jalal viga on?”

Tajusin, et Hannah kardab, ja limpsisin andekspaluvalt ta kätt, et olin ta muretsema pannud, aga ma ei suutnud vasakut tagumist jalga põrandale panna – liiga valus oli.

„Lähme kohe arsti juurde, Semu. Küll kõik saab korda,” teatas Hannah.

Läksime aeglaselt ja ettevaatlikult välja auto juurde, mina hüppasin kolmel jalal ja andsin oma parima, näitamaks, et see nii valus ei olegi, et Hannah't mitte rohkem kurvastada. Kuigi olin esiistmekoer, pani ta mu seekord taha – ja ma olin tänulik, sest sinna oli kergem roomata kui kolme jalaga esiistmele hüpata.

Kui Hannah auto käivitas ja sõitma hakkas, tundsin jälle suus seda jubedat maitset, hullemini kui iial varem.